

Gradivo za 1. dopisno sejo Občinskega sveta v mesecu juliju 2015

Zadeva: **Podpis sporazuma o izvedbi odpusta dolgov**

Vlada RS je v Državni zbor predložila Predlog zakona o pogojih za izvedbo ukrepa odpusta dolgov. Predlog zakona o pogojih za izvedbo ukrepa odpusta dolgov (ZPIUOD) je po nujnem postopku vložen na izredno sejo Državnega zbora, ki bo potekala dne 17. 7. 2015, na kateri bo zakon tudi sprejet. Namen oz. cilj predloga zakona je zagotoviti pogoje za hitro ukrepanje in takojšnjo pomoč tistim družinam in posameznikom, ki nujni potrebujejo podporo in pomoč. Predlog zakona ureja posebno davčno obravnavo odpisov dolgov na podlagi sporazuma o izvedbi odpusta dolgov.

ZPIUOD predvideva, da bodo k podpisu sporazuma o izvedbi odpusta dolgov pristopile tudi občine kot upnice. Na podlagi zakona bo možen tudi odpis dolgov, ki zadevajo občino kot upnico in se nanašajo na zapadle neplačane davčne obveznosti in dolgove s strani vrtcev in šol.

Ker se predvideva, da bi k sporazumu o izvedbi odpusta dolgov lahko pristopile tudi občine, bi lahko iz naslova odpisa davčnega dolga do občinskih proračunov iz naslova javnofinančnih obveznosti nastal finančni učinek za občinske proračune tistih občin, ki bi k sporazumu pristopile. Učinek je odvisen od odločitev, ki jih bodo v zvezi z odpisom davčnega dolga sprejemali občinski sveti, zato ga vnaprej ni mogoče oceniti. Ob predpostavki, da občine odpišejo posamične dolgove fizičnih oseb do 50 eurov (pri čemer predlog zakona za občine sicer ne določa limita), celoten dolg fizičnih oseb (dolgovi do 50 eurov) do občinskih proračunov iz naslova javnofinančnih obveznosti na dan 31. 12. 2014 (gre za terjatve, ki so stare več kot 12 mesecev), znaša cca. 99.000 eurov. Če upoštevamo, da ne bodo vse občine pristopile k sporazumu, niti ne bodo vse fizične osebe mogle uporabiti možnosti odpisa, ker ne bodo izpolnjevale pogojev, ocenjujemo, da bo učinek minimalen.

Občina Črnomelj je bila dne 16.7.2015 povabljena, da v ponedeljek dne 20.7.2015, pristopi k podpisu Sporazuma o izvedbi odpusta dolgov. Ker ima podpis sporazuma finančne posledice za občinski proračun, dajemo gradivo v mnenje občinskemu svetu.

Predlog sklepa:

1. Občinski svet Občine Črnomelj je obravnaval predlog Sporazuma o izvedbi odpusta dolgov in ga sprejme v predloženi vsebini.
2. Občinski svet Občine Črnomelj pooblašča županjo Občine Črnomelj Mojco Čemas Stjepanovič, da pristopi k podpisu predlaganega sporazuma.

Pripravila:
Tamara Potočar, dir. OU

Predlagateljica:
Županja
Mojca Čemas Stjepanovič, univ. dipl. ekon., l.r.

Priloge:

- Predlog zakona o pogojih za izvedbo ukrepa odpusta dolgov (vladno gradivo),
- Sporazum o izvedbi odpusta dolgov
- glasovnica

Kotnikova ulica 28, 1000 Ljubljana

T: 01 369 77 00
F: 01 369 78 32
E: gp.mddsz@gov.si
www.mddsz.gov.si

Številka: 0070-6/2015
Ljubljana, dne 30. 6. 2015
EVA 2015-2611-0045
GENERALNI SEKRETARIAT VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE Gp.gs@gov.si
ZADEVA: Predlog Zakona o pogojih za izvedbo ukrepa odpusta dolgov – Novo gradivo št. 1
1. Predlog sklepov vlade:
Na podlagi drugega odstavka 2. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 - uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 - ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 - ZDU-1G in 65/14) je Vlada Republike Slovenije na seji dne ... pod točko ... sprejela naslednji sklep:
Vlada Republike Slovenije je določila besedilo predloga Zakona o pogojih za izvedbo ukrepa odpusta dolgov in ga pošlje v obravnavo Državnemu zboru Republike Slovenije po nujnem postopku.
mag. Darko KRAŠOVEC GENERALNI SEKRETAR
Prejmejo:
<ul style="list-style-type: none">- Ministrstvo za finance,- Služba Vlade Republike Slovenije za zakonodajo.
2. Predlog za obravnavo predloga zakona po nujnem ali skrajšanem postopku v državnem zboru z obrazložitvijo razlogov:
V skladu s prvim odstavkom 143. člena Poslovnika državnega zbora Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 92/07 – uradno prečiščeno besedilo, 105/10 in 80/13) vlada predlaga obravnavo predloga zakona po nujnem postopku, ker sicer izvedba ukrepa odpusta dolgov ne bi bila možna oziroma ga ne bi bilo mogoče učinkovito izvesti, ukrep pa je treba začeti izvajati čimprej oziroma najkasneje z avgustom. Če ukrepa ne bi bilo mogoče izvesti oziroma če bi bil le ta zaradi kasnejšega sprejetja predloga zakona izveden kasneje, bi lahko nastale težko popravljive posledice, predvsem za državljane in državljanke, ki so v zelo težkem materialnem in socialnem položaju, kot tudi za davčne zavezance. Zakon je tako treba sprejeti po nujnem postopku, saj je treba olajšati oziroma razbremeniti socialno najbolj ogrožene do jeseni, in sicer zaradi novih stroškov, ki nastanejo v jesenskih mesecih, predvsem z novim šolskim letom, ki staršem nalagajo nove velike obremenitve, jesenski čas pa je povezan tudi s stroški nove kurilne sezone. Zato je treba izvesti odpuste, ki se bodo izvajali na podlagi tega zakona, pred nastankom novih jesenskih stroškov in na tak način razbremeniti posameznike in gospodinjstva, in omogočiti tudi davčnim zavezancem vse pogoje za učinkovite odpuste dolgov. Obenem se lahko na ta način izognemo vlogam za izredne denarne socialne pomoči in druge izdatke proračuna iz naslova uveljavljanja pravic iz javnih sredstev.
3.a Osebe, odgovorne za strokovno pripravo in usklajenost gradiva:
Martina Vuk, državna sekretarka, MDDSZ Mag. Mateja Vraničar, državna sekretarka, MF

Urška Golob, podsekretarka, MDDSZ.		
3.b Zunanji strokovnjaki, ki so sodelovali pri pripravi dela ali celotnega gradiva:		
/		
4. Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu državnega zbora:		
Dr. Anja, Kopač Mrak, ministrica, MDDSZ Mag. Mateja Vraničar, državna sekretarka, MF Martina Vuk, državna sekretarka, MDDSZ Peter Pogačar, državni sekretar, MDDSZ Urška Golob, podsekretarka, MDDSZ.		
5. Kratak povzetek gradiva:		
6. Presoja posledic za:		
a)	javnofinančna sredstva nad 40.000 EUR v tekočem in naslednjih treh letih	NE
b)	uskklajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije	NE
c)	administrativne posledice	NE
č)	gospodarstvo, zlasti mala in srednja podjetja ter konkurenčnost podjetij	DA
d)	okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki	NE
e)	socialno področje	DA
f)	dokumente razvojnega načrtovanja: <ul style="list-style-type: none"> - nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja - razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna - razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij 	NE
7.a Predstavitev ocene finančnih posledic nad 40.000 EUR: (Samo če izberete DA pod točko 6.a.)		

I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu				
	Tekoče leto (t)	t + 1	t + 2	t + 3
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) obveznosti za druga javnofinančna sredstva				
II. Finančne posledice za državni proračun				
II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				
II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				
II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:				
Novi prihodki	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1		
SKUPAJ				
OBRAZLOŽITEV:				
I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu				
V zvezi s predlaganim vladnim gradivom se navedejo predvidene spremembe (povečanje, zmanjšanje):				
<ul style="list-style-type: none"> – prihodkov državnega proračuna in občinskih proračunov, – odhodkov državnega proračuna, ki niso načrtovani na ukrepih oziroma projektih sprejetih proračunov, – obveznosti za druga javnofinančna sredstva (drugi viri), ki niso načrtovana na ukrepih 				

oziroma projektih sprejetih proračunov.

II. Finančne posledice za državni proračun

Prikazane morajo biti finančne posledice za državni proračun, ki so na proračunskih postavkah načrtovane v dinamiki projektov oziroma ukrepov:

II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:

Navedejo se proračunski uporabnik, ki financira projekt oziroma ukrep; projekt oziroma ukrep, s katerim se bodo dosegli cilji vladnega gradiva, in proračunske postavke (kot proračunski vir financiranja), na katerih so v celoti ali delno zagotovljene pravice porabe (v tem primeru je nujna povezava s točko II.b). Pri uvrstitvi novega projekta oziroma ukrepa v načrt razvojnih programov se navedejo:

- proračunski uporabnik, ki bo financiral novi projekt oziroma ukrep,
- projekt oziroma ukrep, s katerim se bodo dosegli cilji vladnega gradiva, in
- proračunske postavke.

Za zagotovitev pravic porabe na proračunskih postavkah, s katerih se bo financiral novi projekt oziroma ukrep, je treba izpolniti tudi točko II.b, saj je za novi projekt oziroma ukrep mogoče zagotoviti pravice porabe le s prerazporeditvijo s proračunskih postavk, s katerih se financirajo že sprejeti oziroma veljavni projekti in ukrepi.

II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:

Navedejo se proračunski uporabniki, sprejeti (veljavni) ukrepi oziroma projekti, ki jih proračunski uporabnik izvaja, in proračunske postavke tega proračunskega uporabnika, ki so v dinamiki teh projektov oziroma ukrepov ter s katerih se bodo s prerazporeditvijo zagotovile pravice porabe za dodatne aktivnosti pri obstoječih projektih oziroma ukrepih ali novih projektih oziroma ukrepih, navedenih v točki II.a.

II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:

Če se povečani odhodki (pravice porabe) ne bodo zagotovili tako, kot je določeno v točkah II.a in II.b, je povečanje odhodkov in izdatkov proračuna mogoče na podlagi zakona, ki ureja izvrševanje državnega proračuna (npr. priliv namenskih sredstev EU). Ukrepanje ob zmanjšanju prihodkov in prejemkov proračuna je določeno z zakonom, ki ureja javne finance, in zakonom, ki ureja izvrševanje državnega proračuna.

7.b Predstavitev ocene finančnih posledic pod 40.000 EUR:

Neposredne finančne posledice predloga zakona na državni proračun bodo zanemarljive. Glede na definicijo dolžnikov, katerih dolg se lahko odpiše, predlagatelj ocenjuje, da se iz naslova rešitve, po kateri se od odpisanega dolga ne plača dohodnine, zaradi te oprostitve prihodki iz naslova dohodnine ne bodo znižali, saj gre za zavezance (dolžnike), katerih letni dohodki praviloma ne dosegajo višine splošne olajšave, povečane za dodatno splošno olajšavo in torej dohodnine pri letni odmeri niti ne plačajo. Gre torej za postopkovno poenostavitev, ker se oprostitev določi vnaprej in se ne ugotavlja na podlagi prijave vseh dohodkov dolžnika – zavezanca.

Tudi rešitvi, ki zadevata davčno obravnavo upnika z vidika davka od dohodkov pravnih oseb in davka na dodano vrednost ne bosta imeli neposrednih finančnih posledic, saj že po veljavnih predpisih upnik lahko pod določenimi pogoji uveljavlja davčno priznan odhodek za odpis dolga po ZDDPO-2 oziroma lahko zniža davčno obveznosti po zakonu o davku na dodano vrednost. Prednost predlaganih rešitev v zakonu je v posebnem načinu priznavanja izpolnjevanja pogojev za upoštevanje davčne obravnave, ki je že tako ali tako predvidena v sistemski zakonodaji.

V delu zakona, ki se nanaša na odpis neplačane davčne obveznosti, bodo posledice za državni proračun zanemarljive. Obseg vseh davčnih dolgov, ki so vir prihodkov državnega proračuna na dan 31. 12. 2014 (gre za terjatve, ki so stare več kot 12 mesecev), in katerih dolžniki so fizične osebe, njihov posamični dolg pa ne presega 50 eurov, je cca. 221.000 eurov (izločen je dolg, ki izvira iz

davkov, povezanih z opravljanjem dejavnosti). Takšnih davčnih zavezancev pa je cca 13.900. Glede na to, da vse fizične osebe, ki so dolžniki do državnega proračuna, ne bodo upravičeni do odpisa dolga po tem zakonu, bo dejanski finančni učinek na državni proračun lahko še nižji.

Predlagani 6. člen predloga zakona, ki se nanaša na možnost, da država pristopi k odpisu dolga iz naslova drugih denarnih obveznosti (ne iz naslova neplačila javnih dajatev), dodatnih finančnih posledic za državni proračun ne bo prinesel, saj predlagana rešitev ne posega v veljavna pravila odpisa dolga in v veljavni skupni maksimalni možni obseg odpisa. Upoštevati je treba tudi, da gre za dolgove, katerega poplačilo je praktično nemogoče doseči.

Ker se predvideva, da bi k sporazumu o izvedbi odpusta dolga lahko pristopile tudi občine, bi lahko iz naslova odpisa davčnega dolga do občinskih proračunov iz naslova javnofinančnih obveznosti nastal finančni učinek za občinske proračune tistih občin, ki bi k sporazumu pristopile. Učinek je odvisen od odločitev, ki jih bodo v zvezi z odpisom davčnega dolga sprejemali občinski sveti, zato ga vnaprej ni mogoče oceniti. Ob predpostavki, da občine odpišejo posamične dolgove fizičnih oseb do 50 eurov (pri čemer predlog zakona za občine sicer ne določa limita), celoten dolg fizičnih oseb (dolgovi do 50 eurov) do občinskih proračunov iz naslova javnofinančnih obveznosti na dan 31. 12. 2014 (gre za terjatve, ki so stare več kot 12 mesecev), znaša cca. 99.000 eurov. Če upoštevamo, da ne bodo vse občine pristopile k sporazumu, niti ne bodo vse fizične osebe mogle uporabiti možnosti odpisa, ker ne bodo izpolnjevale pogojev, ocenjujemo, da bo učinek minimalen.

8. Predstavitev sodelovanja javnosti:

Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja:	NE
---	----

Predlog zakona ni bil predhodno objavljen, saj se predlaga sprejem predloga zakona po nujnem postopku.

9. Pri pripravi gradiva so bile upoštevane zahteve iz Resolucije o normativni dejavnosti:	NE
--	----

10. Gradivo je uvrščeno v delovni program vlade:	NE
---	----

Dr. Anja Kopač Mrak
MINISTRICA

Priloga:

- Predlog Zakona o pogojih za izvedbo ukrepa odpusta dolgov

ZAKON
O POGOJIH ZA IZVEDBO UKREPA ODPUSTA DOLGOV

I. UVOD

1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJEM PREDLOGA ZAKONA

V Sloveniji se zaradi dalj časa trajajoče ekonomske krize in navkljub pomoči države preko socialnih transferjev srečujemo s povečanjem števila družin in posameznikov, ki živijo v slabih socialnih razmerah. Kljub zavestni odločitvi nosilcev političnega odločanja, da se zaščiti socialno najbolj ranljiv del populacije (tiste z najnižimi dohodki ali brez dohodkov in najbolj prikrajšane), so se razmere za določene skupine prebivalstva močno poslabšale. Učinki krize so izčrpali ljudi in v veliki meri zmanjšali njihov potencial vrnitve na trg dela in aktivno reševanje njihovih slabih življenjskih pogojev.

Učinkovitost sistema socialnih transferjev z vidika zmanjševanja tveganja revščine je v Sloveniji primerjalno gledano relativno visoka. Podatki kažejo, da se je vpliv socialnih transferjev v letu 2013 zmanjšal (za 3,7 odstotne točke), še vedno pa obstaja bistveno nad povprečjem za države EU.

Če v dohodek ne bi šteli socialnih transferjev (družinskih in socialnih prejemkov), bi stopnja tveganja revščine znašala 25,3 %, če bi od dohodka odšteli še pokojnine, bi se še dodatno zvišala, in sicer na 42,3 %. Stopnja tveganja revščine pred socialnimi transferji se je glede na leto prej zvišala za 0,1 odstotne točke; to ob višji stopnji tveganja revščine pomeni, da je bil vpliv socialnih transferjev na zniževanje stopnje tveganja revščine manjši kot v prejšnjem letu.

Preglednica 1: Stopnja tveganja revščine, stopnja dolgotrajnega tveganja revščine, stopnja resne materialne prikrajšanosti, stopnja zelo nizke delovne intenzivnosti, stopnja tveganja socialne izključenosti in število oseb, ki tvegajo socialno izključenost - za Slovenijo (2008-2013) in EU (2011-2012)

	Slovenija						EU28	
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2011	2012
Stopnja tveganja revščine (%)	12,3	11,3	12,7	13,6	13,5	14,5	16,9	17,0
Stopnja tveganja revščine pred socialnimi transferji - pokojnine niso del transferjev (%)	23,0	22,0	24,2	24,2	25,2	25,3	26,3	26,0
Vpliv socialnih transferjev na zmanjševanje revščine (pokojnine niso del transferjev) (%)	46,5	48,6	47,5	43,8	46,4	42,7	35,7	34,4
Stopnja dolgotrajnega tveganja revščine	7,7	7,0	6,9	7,5	6,1	7,5	9,6	10,2
Stopnja resne materialne prikrajšanosti (%)	6,7	6,1	5,9	6,1	6,6	6,7	8,9	9,9

Stopnja zelo nizke delovne intenzivnosti (%)	6,7	5,6	7,0	7,6	7,5	8,0	10,4	10,5
Stopnja tveganja socialne izključenosti (%)	18,5	17,1	18,3	19,3	19,6	20,4	24,3	24,8
Število oseb, ki tvegajo socialno izključenost v 1000	361	339	366	386	393	410	121.542	124.488

Preglednica 2: Mesečno število prejemnikov in upravičencev do redne DSP – za obdobje ter višina sredstev

Na dan	Število prejemnikov ¹	Število upravičencev ²	Število odraslih uprav.	Število otrok upravičencev	Višina sredstev	Povpr. znesek
1.7.2014	50.327	74.034	55.913	18.121	12.558.892,04	249,55
1.8.2014	49.700	73.249	55.227	18.022	12.678.668,26	255,10
1.9.2014	49.300	73.151	54.914	18.237	12.817.485,24	259,99
1.10.2014	49.591	73.828	55.354	18.474	12.961.156,15	261,36
1.11.2014	51.480	76.286	57.454	18.832	13.402.022,59	260,33
1.12.2014	52.302	77.728	58.449	19.279	13.625.827,54	260,52
1.1.2015	52.697	78.632	58.975	19.657	13.815.296,60	262,16
1.2.2015	53.809	80.540	60.314	20.226	14.209.653,54	264,08
1.3.2015	54.286	81.312	60.925	20.387	14.350.442,73	264,35

Vir: ICSD2

Preglednica 3: Mesečno število prejemnikov in upravičencev do izredne DSP – za obdobje ter višina sredstev

Na dan	Število prejemnikov	Število upravičencev	Število odraslih upravičencev	Število otrok upravičencev	Višina sredstev	Povpr. znesek
1.7.2014	5.372	11.396	7.148	4.248	1.743.668,10	324,58
1.8.2014	4.776	9.915	6.067	3.848	1.425.788,28	298,53
1.9.2014	4.268	8.623	5.393	3.230	1.275.585,05	298,87

¹ Prejemniki DSP so hkrati vlagatelji vloge za DSP, ki jim je pravica odobrena za njih in njihove družinske člane (člane gospodinjstva)

² Upravičenci do DSP so prejemniki DSP (vlagatelji) in njihovi družinski člani, za katere vlagatelji uveljavljajo pravico (vse osebe s priznano pravico, vključno z otroki)

1.10.2014	5.991	11.597	7.668	3.929	1.801.417,43	300,69
1.11.2014	6.026	11.553	7.690	3.863	1.792.557,21	297,47
1.12.2014	6.538	12.662	8.368	4.294	1.916.299,96	293,10
1.1.2015	5.915	11.231	7.489	3.742	1.827.606,18	308,98
1.2.2015	7.899	15.076	9.980	5.096	2.410.157,39	305,12
1.3.2015	6.591	12.586	8.408	4.178	1.944.929,91	295,09

Vir: ICSD2

Trend porasta števila upravičencev do denarne socialne pomoči, ki je izrazit v zadnjih dveh letih, je mogoče pripisati posledicam dalj časa trajajoče globoke krize, v kateri je močno porastlo število dolgotrajno brezposelnih oseb, ki je marca 2015 predstavljal že 51,5% vseh brezposelnih oseb. Nadalje je večje število upravičencev do denarne socialne pomoči mogoče iskati tudi v spremembah zakonodaje socialnih transferjev, katere spremembe, izvedene v času krize, so bile izrazito usmerjene k reševanju/izboljševanju socialnega položaja najbolj ranljivih kategorij tako z višanjem sredstev, kot tudi posrednim širjenjem obsega upravičencev.

Pričakovati je, da se bo trend naraščanja upravičencev do denarnih socialnih pomoči zaustavil in znižal šele z bistvenim in trajnim povečanjem delovno aktivnih in zaposlovanja ter uvedbo učinkovitih ukrepov socialne aktivacije, ki bo osebe najbolj oddaljene od trga dela ponovno približala k le-temu. V Sloveniji v zadnjih mesecih beležimo pozitivne trende odliva brezposelnih oseb v zaposlovanje, tako je bil v odliv v zaposlovanje v letu 2014 v 13,7% višji primerjavi z letom 2013.

Zaradi znakov gospodarskega oživljanja, gospodarske rasti, zmanjševanja brezposelnosti in možnosti novih naložb, tudi na socialnem področju, ki jih prinaša nova finančna perspektiva, je treba državljanom in državljanom, ki so trenutno v najhujši materialni in socialni stiski, po vzoru nekaterih drugih evropskih držav pomagati in jim z nekaterimi ukrepi s hitrim učinkom omogočiti, da se ponovno postavijo na svoje noge in izstopijo iz začaranega kroga revščine in socialne izključenosti.

Predlagatelj zakona je prepričan, da je tem državljanom potrebno pomagati na način, da se jim odpiše dolgove, ki izvirajo iz stroškov gospodinjstva oziroma rednih življenjskih stroškov, pri čemer je treba zagotoviti pogoje, da pri tem ne bodo dodatno obremenjeni tako upniki, ki bodo dolgove odpisali, kot tudi dolžniki. Predlog zakona omogoča pogoje za učinkovit odpis dolga oziroma določa posebno davčno ureditev dohodkov, ki odstopa od systemske ureditve, in posega v več predpisov, ki bi sicer onemogočili učinkovito izvedbo ukrepa odpisa dolga, ki se bo izvedel na podlagi sporazuma med predlagateljem zakona in upniki, ki imajo terjatve do državljanov, ki so se znašli v hudi materialni in socialni stiski. Predlog zakona med drugimi tako določa odstopanja od systemske ureditve Zakona o dohodnini (Uradni list RS, št. št. 13/11 – uradno prečiščeno besedilo, 9/12 – odl. US, 24/12, 30/12, 40/12 – ZUJF, 75/12, 94/12, 52/13 – odl. US, 96/13, 29/14 – odl. US, 50/14 in 23/15), Zakona o davku od dohodkov pravnih oseb (Uradni list RS, št. 117/06, 56/08, 76/08, 5/09, 96/09, 110/09 – ZDavP-2B, 43/10, 59/11, 24/12, 30/12, 94/12, 81/13, 50/14 in 23/15), Zakona o davku na dodano vrednost (Uradni list RS, št. 13/11 – uradno prečiščeno besedilo, 18/11, 78/11, 38/12, 83/12 in 86/14) itd..

2. CILJI, NAČELA IN POGLAVITNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA

Namen oziroma cilj predloga zakona je zagotoviti pogoje za hitro ukrepanje in takojšnjo pomoč tistim družinam in posameznikom, ki nujno potrebujejo podporo in pomoč.

Predlog zakona temelji na načelu socialne pravičnosti, saj v skladu s ciljem zakona omogoča odpis

dolgov z nujno določitvijo posebne davčne ureditve, državljanom in državljanom, ki so trenutno v najhujši materialni in socialni stiski, s čimer bi jim omogočili oziroma dali možnosti za nov začetek in aktivacijo.

Predlog zakona ureja posebno davčno obravnavo odpisov dolgov na podlagi sporazuma, ki ga sklene predlagatelj zakona in upniki, ki bodo prostovoljno pristopili k sporazumu, saj želi predlagatelj zakona zasledovati načelo prostovoljnosti in družbene odgovornosti, s čimer bodo lahko pravne osebe kot upniki prispevale k boljšemu stanju v družbi in pripomogle k reševanju družbenih problemov.

V predlogu zakona so določene okoliščine oziroma pogoji, za katere velja posebna davčna obravnava, tako so jasno opredeljeni tudi dolžniki, in sicer so to prejemniki denarne socialne pomoči, varstvenega dodatka, veteranskega dodatka, določeni prejemniki otroškega dodatka, kot tudi osebe, katerih dohodki in premoženje se upoštevajo pri ugotavljanju materialnega položaja. Tako se s predlogom zakona zasleduje tudi načelo sorazmernosti.

Kot že navedeno, je pglavitna rešitev zakona določitev pravne podlage – posebne davčne ureditve – za izvedbo ukrepa odpisa dolga državljanom in državljanom.

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

- ocena finančnih sredstev za državni proračun
- predvideno povečanje ali zmanjšanje prihodkov državnega proračuna
- ocena drugih javnih finančnih sredstev

Neposredne finančne posledice predloga zakona na državni proračun bodo zanemarljive. Glede na definicijo dolžnikov, katerih dolg se lahko odpiše, predlagatelj ocenjuje, da se iz naslova rešitve, po kateri se od odpisanega dolga ne plača dohodnine, zaradi te oprostitve prihodki iz naslova dohodnine ne bodo znižali, saj gre za zavezance (dolžnike), katerih letni dohodki praviloma ne dosega višine splošne olajšave, povečane za dodatno splošno olajšavo in torej dohodnine pri letni odmeri niti ne plačajo. Gre torej za postopkovno poenostavitev, ker se oprostitev določi vnaprej in se ne ugotavlja na podlagi prijave vseh dohodkov dolžnika – zavezanca.

Tudi rešitvi, ki zadevata davčno obravnavo upnika z vidika davka od dohodkov pravnih oseb in davka na dodano vrednost ne bosta imeli neposrednih finančnih posledic, saj že po veljavnih predpisih upnik lahko pod določenimi pogoji uveljavlja davčno priznan odhodek za odpis dolga po ZDDPO-2 oziroma lahko zniža davčno obveznost po zakonu o davku na dodano vrednost. Prednost predlaganih rešitev v zakonu je v posebnem načinu priznavanja izpolnjevanja pogojev za upoštevanje davčne obravnave, ki je že tako ali tako predvidena v sistemski zakonodaji.

V delu zakona, ki se nanaša na odpis neplačane davčne obveznosti, bodo posledice za državni proračun zanemarljive. Obseg vseh davčnih dolgov, ki so vir prihodkov državnega proračuna na dan 31. 12. 2014 (gre za terjatve, ki so stare več kot 12 mesecev), in katerih dolžniki so fizične osebe, njihov posamični dolg pa ne presega 50 eurov, je cca. 221.000 eurov (izločen je dolg, ki izvira iz davkov, povezanih z opravljanjem dejavnosti). Takšnih davčnih zavezancev pa je cca 13.900. Glede na to, da vse fizične osebe, ki so dolžniki do državnega proračuna ne bodo upravičeni do odpisa dolga po tem zakonu, bo dejanski finančni učinek na državni proračun lahko še nižji.

Predlagani 6. člen predloga zakona, ki se nanaša na možnost, da država pristopi k odpisu dolga iz naslova drugih denarnih obveznosti (ne iz naslova neplačila javnih dajatev), dodatnih finančnih posledic za državni proračun ne bo prinesel, saj predlagana rešitev ne posega v veljavna pravila odpisa dolga in v veljavni skupni maksimalni možni obseg odpisa. Upoštevati je treba tudi, da gre za dolgove, katerega poplačilo je praktično nemogoče doseči.

Ker se predvideva, da bi k sporazumu o izvedbi odpusta dolgov lahko pristopile tudi občine, bi lahko iz naslova odpisa davčnega dolga do občinskih proračunov iz naslova javnofinančnih obveznosti nastal finančni učinek za občinske proračune tistih občin, ki bi k sporazumu pristopile. Učinek je odvisen od odločitev, ki jih bodo v zvezi z odpisom davčnega dolga sprejemali občinski sveti, zato ga vnaprej ni mogoče oceniti. Ob predpostavki, da občine odpišejo posamične dolgove fizičnih oseb do 50 eurov (pri čemer predlog zakona za občine sicer ne določa limita), celoten dolg fizičnih oseb (dolgovi do 50 eurov) do občinskih proračunov iz naslova javnofinančnih obveznosti na dan 31. 12. 2014 (gre za terjatve, ki so stare več kot 12 mesecev), znaša cca. 99.000 eurov. Če upoštevamo, da ne bodo vse občine pristopile k sporazumu, niti ne bodo vse fizične osebe mogle uporabiti možnosti odpisa, ker ne bodo izpolnjevale pogojev, ocenjujemo, da bo učinek minimalen.

Predlog zakona ne bo imel učinka na druga javnofinančna sredstva.

4. NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

Predlog zakona ne predvideva porabo proračunskih sredstev.

5. PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOSTI PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

- prikaz ureditve v pravnem redu EU

Predlog zakona ni predmet usklajevanj s pravnim redom EU.

- prikaz ureditve v najmanj treh pravnih sistemih držav članic EU
- prikaz ureditve v drugih pravnih sistemih

Ker ni enotne davčne zakonodaje na nivoju EU, je njeno urejanje prepuščeno posamezni državi članici, zato je težko primerjati posamezne rešitve na davčnem področju.

Hrvaška

Vlada Republike Hrvaške je januarja 2015 sprejela Odlok o sprejetju Predloga sporazuma o ukrepih za ublažitev finančnih težav določenega dela državljanov, ki so dolžniki v postopkih prisilnega zbiranja terjatev malih vrednosti v denarju in sklenila prostovoljni sporazum s telekomunikacijskimi družbami, velikimi mesti, bankami in javnimi podjetji.

Vlada Republike Hrvaške je za odpis dolgov dolžnikom postavila dva osnovna pogoja, in sicer, da mora dolžnik imeti blokiran račun na dan 30. septembra 2014 za več kot 360 dni in da mora biti dolg evidentiran v evidenci Finančne agencije (FINA) na dan 30. septembra 2014 več kot 360 dni.

Vlada Republike Hrvaške je omogočila davčne olajšave za vse upnike, ki odpisu slabih posojil, tako Pravilnik o davku na dobiček kreditnim ustanovam omogoča, da jim na odpisani dolg ni potrebno plačati 20 % davka na dobiček. Banke pa same določijo merilo za odpis dolgov z naslova stanovanjskih posojil.

Grčija

Tudi Grčija je napovedala odpis dolgov najranljivejšim, in sicer naj bi dolgove odpisala več tisočim državljanom in podjetjem, obsegal pa naj bi plačilo davkov ali socialnih prispevkov. V Grčiji je dolg do države zaradi neplačanih davkov in socialnih prispevkov narasel na 76 milijard evrov. V okviru ukrepa bo Grčija dolžnikom omogočila do 50-odstoten odpis dolgov, do odpisa pa bodo upravičeni tisti, ki bodo vnaprej poravnali vsaj 200 evrov.

Madžarska

Madžarska je pomoč socialno ogroženim in njihovo razbremenitev uredila v treh zakone, ki so se nanašali predvsem na posojila, pri čemer se je prvi zakon nanaša na posojila in finančne (lizing) pogodbe v tujih valutah ter podobne pogodbe, izražene v forintih, razen za tiste vključene v posebne sheme in tiste, katerih stanovanja so bila kupljena s strani Državne družbe za upravljanje. Drugi zakon je določil obveznost bank k vrnitvi nekaj milijonov forintov jemalcem posojil v tujih valutah (forex) ali domači valuti (forint) za izgube, ki so nastale kot posledica enostranskega spreminjanja pogodb in valutnih nihanj. Z zadnjim, tretjim zakonom pa je vlada izpolnila svojo namero, da spremeni vsa posojila v tujih valutah v posojila izražena v domači valuti in da prepove vse devizne kredite.

Islandija

Islandska vlada je uvedla ukrepe na področju zadolženosti gospodinjstev, pri čemer so bili le-ti namenjeni zmanjšanju hipotekarnega dolga.

Gospodinjstva lahko uporabijo plačila, ki bi sicer bila namenjena v zasebni pokojninski sklad, za odplačilo svojih stanovanjskih hipotekarnih kreditov. Za ta plačila so deležni davčnih olajšav. Najvišja davčna olajšava je 500.000 ISK (3.000 evrov) na gospodinjstvo na leto v obdobju treh let. Država se odpove davku na prispevek zaposlenega za pokojninsko zavarovanje do 4 % (skupaj s prispevki delodajalca za pokojninsko zavarovanje v višini do 2 %), če se ta sredstva uporabijo za odplačilo stanovanjskih hipotekarnih kreditov.

Makedonija

Makedonija je v letu 2014 pripravila enkraten odpis dolga državljanom, vlada je za odpis neizterljivih dolgov sklenila sporazum s podjetji in bankami. Vsem, ki so pristopili k sporazumu, je Vlada kompenzirala 10 % od vrednosti odpisanih dolgov, tako da jih je v tem znesku oprostila plačila davka.

6. PRESOJA POSLEDIC, KI JIH BO IMEL SPREJEM ZAKONA

Ker se za predlog zakona predlaga sprejem po nujnem zakonodajnem postopku, te vsebine v skladu s četrtem odstavkom 115. člena Poslovnika Državnega Zbora Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 92/07 – uradno prečiščeno besedilo, 105/10 in 80/13) ni treba navesti.

7. Prikaz sodelovanja javnosti pri pripravi predloga zakona:

Ker se za predlog zakona predlaga sprejem po nujnem zakonodajnem postopku, te vsebine v skladu s četrtem odstavkom 115. člena Poslovnika Državnega Zbora Republike Slovenije ni treba navesti.

8. Navedba, kateri predstavniki predlagatelja bodo sodelovali pri delu državnega zbora in delovnih teles

Dr. Anja, Kopač Mrak, ministrica, MDDSZ
Mag. Mateja Vraničar, državna sekretarka, MF
Martina Vuk, državna sekretarka, MDDSZ
Peter Pogačar, državni sekretar, MDDSZ
Urška Golob, podsekretarka, MDDSZ

II. BESEDILO ČLENOV

1. člen (vsebina zakona)

Ta zakon ureja davčno obravnavo dohodkov in transakcij pri posameznih davkih v zvezi s sporazumom o izvedbi odpusta dolgov, ki ga v letu 2015 sklene Vlada Republike Slovenije z upniki oziroma upnicami (v nadaljnjem besedilu: upniki) ter določa način oziroma postopke, na podlagi katerih v okviru sporazuma o izvedbi odpusta dolga država odpiše svoje terjatve.

2. člen (pojmi)

Po tem zakonu imajo naslednji pojmi naslednji pomen:

1. upniki so pravne oziroma fizične osebe, ki opravljajo dejavnost, ki v svojem knjigovodstvu izkazujejo terjatve do dolžnikov in so podpisniki sporazuma o izvedbi odpusta dolgov; upnik je tudi država ali občina;
2. dolžniki oziroma dolžnice (v nadaljnjem besedilu: dolžniki) so posamezniki oziroma posameznice, ki so kadarkoli v obdobju med 1. 1. 2015 in 30. 6. 2015 prejemniki denarne socialne pomoči ali prejemniki varstvenega dodatka ali prejemniki veteranskega dodatka ali prejemniki otroškega dodatka iz 1. oziroma 2. dohodkovnega razreda ali prejemniki otroškega dodatka v 3. dohodkovnem razredu in hkrati prejemniki dodatka za nego otroka oziroma dodatka za veliko družino. Dolžnik po tem zakonu je tudi oseba, ki je navedena v odločbi o pravici do denarne socialne pomoči, varstvenega dodatka oziroma otroškega dodatka in se njeni dohodki in premoženje upoštevajo pri ugotavljanju materialnega položaja v skladu z zakonom, ki ureja uveljavljanje pravic iz javnih sredstev oziroma zakonom, ki ureja vojne veterane. Za dolžnika se šteje le oseba, ki izpolnjuje pogoje iz te točke, in je z upnikom sklenila dogovor o odpustu dolga oziroma je Finančna uprava Republike Slovenije njeni vlogi za odpis ugodila.
3. dolg je veljavna in izvršljiva denarna obveznost dolžnika do upnika in je na dan 31. 12. 2014 zapadla za več kot 12 mesecev, glede katere v trenutku sklenitve dogovora med upnikom in dolžnikom obstoji izvršilni naslov ali verodostojna listina ter glede katere je bil začel izvršilni postopek, vendar do sklenitve dogovora med upnikom in dolžnikom ni bil uspešno zaključen in ni verjetno, da se bo uspešno zaključil. Kot dolg po tem zakonu se šteje le dolg, glede katerega sta upnik in dolžnik sklenila dogovor o odpustu dolga do 31. oktobra 2015 oziroma dolg, glede katerega je dolžnik vlogo za odpis vložil do 31. oktobra 2015, če se dolg odpisuje zaradi zapadle neplačane davčne obveznosti. Kot dolg po tem zakonu se ne štejejo dolgovi, ki izvirajo iz morebitnega opravljanja dejavnosti dolžnika.

3. člen

(davčna obravnava odpusta dolgov)

(1) Od dolga, ki ga upnik odpusti dolžniku na podlagi njunega dogovora, katerega sopodpisnik je upnik, se ne plača dohodnine.

(2) Za dolg, ki ga upnik odpusti dolžniku na podlagi njunega dogovora v skladu s sporazumom o izvedbi odpusta dolgov, katerega sopodpisnik je upnik, se šteje, da so izpolnjeni pogoji, da se v skladu z 21. členom Zakona o davku od dohodkov pravnih oseb (Uradni list RS, št. 117/06, 56/08, 76/08, 5/09, 96/09, 110/09 – ZDavP-2B, 43/10, 59/11, 24/12, 30/12, 94/12, 81/13, 50/14 in 23/15) pri ugotavljanju davčne osnove upnika prizna kot odhodek v davčnem obdobju odpisa. Prihodki in odhodki po tem odstavku se upoštevajo na način, da ne pride do njihovega neupoštevanja ali dvakratnega upoštevanja.

(3) Ne glede na pogoje iz 39. člena Zakona o davku na dodano vrednost (Uradni list RS, št. 13/11 – uradno prečiščeno besedilo, 18/11, 78/11, 38/12, 83/12 in 86/14) lahko upnik v davčnem obdobju, v katerem je prišlo do odpisa, popravi (zmanjša) znesek obračunanega DDV za dolg, ki ga upnik odpusti dolžniku na podlagi njunega dogovora v skladu s sporazumom o izvedbi odpusta dolgov, katerega sopodpisnik je upnik.

(4) Pri uveljavljanju ugodnosti iz drugega in tretjega odstavka tega člena se upošteva način in postopke, ki so določeni za obračunavanje in plačevanje posameznega davka.

4. člen

(odpis zapadle neplačane davčne obveznosti)

(1) Če se na podlagi sporazuma o izvedbi odpusta dolgov, odpiše dolg iz naslova davčne obveznosti dolžnika, o odpisu odloči Finančna uprava Republike Slovenije na način, določen z zakonom, ki ureja davčni postopek ter predpisi, izdanimi na njegovi podlagi. Pogojev za odpis, ki se nanašajo na preverjanje premoženjskega stanja dolžnika in so določeni v zakonu, ki ureja davčni postopek, ter predpisi, izdanimi na njegovi podlagi, se štejejo za izpolnjene, če dolžnik vlogi za odpis priloži dokazila o statusu dolžnika po tem zakonu. V skladu s tem odstavkom se lahko odpiše le dolg iz naslova neplačane davčne obveznosti do državnega proračuna, ki ne presega 50 eurov.

(2) Če k sporazumu o izvedbi odpusta dolgov pristopi občina in se z dolžnikom dogovori o odpisu dolga iz naslova neplačanih obveznih dajatev do občinskega proračuna, o odpisu na podlagi vloge zavezanca in na podlagi obvestila občine odloči Finančna uprava Republike Slovenije na način, določen z zakonom, ki ureja davčni postopek ter predpisi, izdanimi na njegovi podlagi. Pogojev za odpis, ki se nanašajo na preverjanje premoženjskega stanja dolžnika in so določeni v zakonu, ki ureja davčni postopek, ter predpisi, izdanimi na njegovi podlagi, se štejejo za izpolnjene, če dolžnik vlogi za odpis priloži dokazila o statusu dolžnika po tem zakonu.

(3) Ta člen ne velja za obvezne prispevke za socialno varnost, akontacije davka, davčni odtegljaj, uvozne dajatve in za obveznosti, na katere v skladu z zakonom, ki ureja finančno poslovanje, postopke zaradi insolventnosti in prisilno prenehanje, učinkuje postopek zaradi insolventnosti.

5. člen

(odpis dolgov s strani države)

(1) Če dolg dolžnika do države izvira iz naslova tistih obveznosti, ki se ne štejejo kot obvezne javne dajatve, dogovor o odpisu dolga skleneta dolžnik in pristojni minister.

(2) Pristojni minister mora pred sklenitvijo dogovora v skladu s postopkom iz 77. člena Zakona o

javnih financah (Uradni list RS, št. 11/11 – uradno prečiščeno besedilo, 14/13 – popr. in 101/13) pridobiti soglasje ministra pristojnega za finance, pri čemer se šteje, da so pogoji za odpis dolga izpolnjeni, če je bil izvršilni postopek začel in ga zaradi premoženjskega stanja dolžnika ni mogoče uspešno zaključiti oziroma izvršilnega postopka zaradi premoženjskega stanja ni smiselno začeti.

(3) Ne glede na prejšnji odstavek minister, pristojen za finance, izdajo soglasja k sklenitvi dogovora zavrne, če bi bil s predlaganim odpisom prekoračen skupni obseg sredstev, ki ga za posamezno leto določa zakon, ki ureja izvrševanje proračuna.

6. člen

(odpis dolgov s strani občin, vrtcev in osnovnih šol)

(1) Če k sporazumu o izvedbi odpusta dolgov pristopi občina in se z dolžnikom dogovori o odpisu dolga, ki izvira iz naslova tistih obveznosti, ki se ne štejejo kot obvezna dajatev do občinskega proračuna, dogovor o odpisu dolga skleneta dolžnik in župan, pri čemer se ne glede na določilo 77. člena Zakona o javnih financah šteje, da so pogoji za odpis dolga izpolnjeni, če je bil izvršilni postopek začel in ga zaradi premoženjskega stanja dolžnika ni mogoče uspešno zaključiti oziroma izvršilnega postopka zaradi premoženjskega stanja ni smiselno začeti.

(2) Ne glede na prejšnji odstavek župan ne sklene dogovora, če bi bil s predlaganim odpisom prekoračen skupni obseg sredstev, ki ga za posamezno leto določa odlok, s katerim se sprejme občinski proračun.

(3) Če dolg dolžnika izvira iz naslova neplačila vrtca oziroma šolske prehrane v osnovnih šolah, dogovor o odpisu dolga, po predhodnem soglasju župana k odpisu, v skladu s tem zakonom skleneta dolžnik in vrtec oziroma osnovna šola.

7. člen

(začetek veljavnosti)

Ta zakon začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

III. OBRAZLOŽITEV

K 1. členu

Člen v skladu z običajno nomotehnično prakso določi oziroma opredeli vsebino zakona.

K 2. členu

Čeprav so upniki, dolžniki in dolgovi določeni že v sporazumu o izvedbi odpusta dolga, je za potrebe zakonskega urejanja davčne obravnave teh dolgov in transakcij treba pojme opredeliti tudi v zakonu. Sicer bo zakonska norma nedoločna in nejasna, saj bo bistveni del vsebine prepuščen aktu, ki nima narave pravnega predpisa in ne bo objavljen v Uradnem listu RS. To ne preprečuje, da se odpišejo tudi drugi dolgovi ali pri odpisu upoštevajo tudi drugi upniki, vendar le-ti ne uživajo posebne davčne obravnave, ampak so predmet davčne obravnave po sistemskih davčnih predpisih.

K 3. členu

S prvim odstavkom se določa oprostitev plačila dohodnine od dolga, ki se odpusti dolžniku - fizični osebi po dogovoru med upnikom in dolžnikom v skladu s sporazumom o izvedbi odpusta dolgov. Na podlagi veljavne davčne zakonodaje se odpust dolga lahko šteje kot dohodek fizične osebe in se ga v

skladu z Zakonom o dohodnini obdavčuje kot drug dohodek. Namreč, v Zakonu o dohodnini je dohodek opredeljen v najširšem pomenu besede, ki v bistvu pomeni vsako povečanje blaginje fizične osebe, in sicer bodisi v obliki povečanja premoženja fizične osebe ali njene porabe, ki ne zahteva zmanjšanja premoženja te fizične osebe. Iz obdavčitve so izvzeti le dohodki, ki so z zakonom izrecno navedeni. Navedeno torej pomeni, da se po Zakonu o dohodnini šteje, da je dohodek nastal fizični osebi, oziroma ga je dosegla fizična oseba, kateri se zagotovi stvari, pravice, storitve, denar ali druge ugodnosti, brez zahtevanega plačila oziroma nadomestila druge vrste, torej tudi v primeru odpisa. Glede na navedeno je treba določiti izjemo od splošnih pravil. Ta izjema pa že na podlagi definicije dolga ne velja za odpust dolga fizični osebi v zvezi z opravljanjem dejavnosti te fizične osebe.

Drugi odstavek je specialna določba, ki izrecno določa, da se štejejo pogoji, ki jih za priznavanje davčnih odhodkov pri prevrednotenjih in odpisih terjatev določa 21. člen ZDDPO-2 za izpolnjene. Zavezanec po ZDDPO-2 tako lahko, ne da bi moral preverjati podrobno vse pogoje iz 21. člena ZDDPO-2, v davčnem obdobju, v katerem odpiše terjatve po sporazumu o izvedbi odpusta dolgov, zniža davčno osnovo za znesek teh odpisov, in sicer v skladu z načelom odprave dvojne obdavčitve in manj kot enkratne obdavčitve.

S tretjim odstavkom se določa, da ima ne glede na 39. člen Zakona o davku na dodano vrednost (ZDDV-1) upnik pravico do popravka (zmanjšanja) zneska obračunanega DDV za terjatev, ki jo je odpisal v skladu s tem zakonom.

V skladu s tretjim odstavkom 39. člena ZDDV-1 ima davčni zavezanec pravico do popravka zneska obračunanega DDV le v primeru odpisa terjatev v okviru sodnih postopkov. Davčni zavezanec lahko popravi (zmanjša) znesek obračunanega davka pri odpisu terjatev samo v natančno določenih primerih in ob izpolnjevanju predpisanih pogojev in sicer:

- v insolventnih postopkih (ob začetku ali ob zaključku teh postopkov),
- v izvršilnih postopkih in
- v primerih izbrisa dolžnika iz sodnega registra oziroma drugih ustreznih registrov ali predpisanih evidenc.

V stečajnih postopkih ali v postopkih prisilne poravnave je možnost popravka obračunanega DDV predvidena le v primerih, ko davčni zavezanec ni bil poplačan (v celoti ali deloma) na podlagi pravnomočnega sklepa sodišča o zaključenem stečajnem postopku ali o uspešno zaključenem postopku prisilne poravnave. Zaradi dolgotrajnih insolventnih postopkov se DDV lahko popravi tudi od vseh priznanih terjatev, ki jih je davčni zavezanec prijavil v teh postopkih (ob začetku postopka).

Pri izvršilnih postopkih pridobi davčni zavezanec pravico do popravka obračunanega DDV s pravnomočnim sklepom sodišča ali drugo listino o ustavitvi izvršilnega postopka, iz katerih je razvidno, da ni bil poplačan oz. ni bil poplačan v celoti.

Četrti odstavek določa, da se davčne ugodnosti za namene davka od dohodkov pravnih oseb in DDV določene s tem zakonom uveljavlja po splošnih pravilih obračunavanja in plačevanja teh davkov. To pomeni, da mora davčni zavezanec v davčnem obdobju, ko so terjatve odpisane, predložiti obračun DDV s podatki o popravku zneska obračunanega DDV, davčnemu organu v skladu s pravili, ki jih določa ZDDV-1. V skladu s splošnimi davčnimi pravili, ki jih sicer ta zakon ne ponavlja posebej, morajo upniki, ki bodo odpisali dolgove po sporazumu oziroma tem zakonu, v skladu s 32. členom Zakona o davčnem postopku hraniti dokumente in evidence v zvezi z odpustom dolga do poteka absolutnega zastaralnega roka pravice do izterjave davka, na katerega se nanašajo.

K 4. členu

S členom se določa podlaga za odpis zapadle neplačane davčne obveznosti, ki se šteje za dolg po 2. členu tega zakona. Zapadla neplačana davčna obveznost se ne glede na pogoje, kot jih za odpis davka določata 101. člen Zakona o davčnem postopku in sedmi del Pravilnika o izvajanju Zakona o davčnem postopku, odpiše pod pogoji, kot jih določa ta zakon. Odpis se opravi na način, kot ga

določa Zakon o davčnem postopku, in sicer davčni organ o odpisu odloči na podlagi vloge davčnega zavezanca. Vloga za odpis se vloži pri finančnem uradu. Vloga je dostopna na spletni strani Finančne uprave RS. Obrazec vloge je mogoče oddati tudi prek portala eDavki.

Finančna uprava Republike Slovenije bo na podlagi tega člena odločala o dolgu iz naslova neplačane davčne obveznosti do državnega proračuna kakor tudi o odpisu dolga iz naslova neplačanih obveznih dajatev do občinskih proračunov s to razliko, da se v zvezi s terjatvami do državnega proračuna določa maksimalni znesek dolga, ki se lahko odpiše, in sicer gre za dolg, ki ne presega 50 evrov, kadar pa k sporazumu o izvedbi odpusta dolgov pristopi občina, se ta z dolžnikom dogovori o odpisu dolga iz naslova neplačanih obveznih dajatev do občinskega proračuna, zato maksimalni znesek ni določen.

Zakon ne velja za akontacije davka, davčni odtegljaj, prispevke za obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje, prispevke za obvezno zdravstveno zavarovanje, prispevke za zaposlovanje, prispevke za starševsko varstvo, uvozne dajatve in za obveznosti, na katere v skladu z zakonom, ki ureja finančno poslovanje, postopke zaradi insolventnosti in prisilno prenehanje, učinkuje postopek zaradi insolventnosti.

Glede odpisa prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje ZPIZ-2 določa, da v postopkih, ki jih davčni organ začne na zahtevo stranke, prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje ni mogoče odpisati, delno odpisati ali dovoliti odloga plačila ali plačila v obrokih. Določba je posledica odločbe Ustavnega sodišča RS, ki je odločilo, da je ureditev v ZPIZ-1, po kateri je bil možen odpis, delni odpis ter odlog oziroma obročno odplačilo, posegala v pravico zavarovancev (delavcev) do zasebne lastnine iz 33. člena Ustave. Sredstvo, ki ga je zakonodajalec uporabil za doseg ciljev (nadaljnje delo pravnih oseb in ohranitev zaposlitev delavcev), ni bilo ustavnopravno dopustno, saj je ob posegu države v lastninsko pravico delavca zaradi koristi delodajalca vse tveganje in škodljive posledice nosil le delavec. Takšna ureditev zato ni izpolnjevala pogojev, ki jih za omejevanje človekovih pravic določa Ustava. Ker je ureditev v ZPIZ-1 nedopustno posegala v pravico delavcev iz 33. člena Ustave, jo je Ustavno sodišče, kolikor se je nanašala na zaposlene, razveljavilo. Poleg tega je tudi z ZUJF, ki je med drugim posegel tudi v ZZVZZ, bila črtana določba, ki je omogočala zmanjšanje oziroma odpis prispevkov za zdravstveno varstvo. Z navedenimi spremembami zakonodaje se je tako vzpostavila sistemska prepoved odloga, odpisa oziroma obročnega plačevanja obveznih prispevkov socialno varnost (razen v manjšem delu, glede prispevkov za starševsko varstvo in za brezposelnost, ki sta prihodka državnega proračuna), zato ni primerno, da bi se s posebnim zakonom kakršnekoli oblike ugodnejšega načina plačila teh obveznosti ponovno omogočile.

K 5. členu

S predlaganim členom se določa, da pristojni minister lahko sklene dogovor o odpisu dolga dolžnika tudi za dajatve, ki se ne štejejo kot obvezne. V skladu z 9. točko prvega odstavka 3. člena Zakona o javnih financah so namreč obvezne dajatve vsi davčni prihodki in nedavčni prihodki, ki so z zakoni in drugimi predpisi predpisani kot splošno obvezni (npr. takse, pristojbine in denarne kazni).

Pristojni minister bo moral pred sklenitvijo dogovora pridobiti soglasje ministra, pristojnega za finance. Minister, pristojen za finance, soglasja k sklenitvi dogovora ne bo izdal, če bi bil s predlaganim odpisom prekoračen skupni obseg sredstev, določen v letnem zakonu o izvrševanju proračuna.

K 6. členu

Na enak način kot 5. člen predlog zakona ureja odpise dolgov s strani občin, pri čemer dogovor skleneta dolžnik in župan, pri čemer župan dogovora ne bo sklenil, če bi bil s predlaganim odpisom prekoračen skupni obseg sredstev, ki ga za posamezno leto določa odlok, s katerim se sprejme občinski proračun.

Predlog zakona v tretjem odstavku 6. člena določa tudi, na kakšen način se dolgovi odpišejo v

primeru neplačila vrtca oziroma šolske prehrane v osnovnih šolah, in sicer v tem dogovor o odpisu dolga v skladu s tem zakonom skleneta dolžnik in vrtec oziroma osnovna šola, s predhodnim soglasjem župana.

K 7. členu

Določilo 7. člena določa uveljavitev tega zakona, in sicer začne zakon veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

IV. BESEDILO ČLENOV, KI SE SPREMINJAJO

/

V. PREDLOG, DA SE PREDLOG ZAKONA OBRAVNAVA PO NUJNEM OZIROMA SKRAJŠANEM POSTOPKU

V skladu s prvim odstavkom 143. člena Poslovnika državnega zbora Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 92/07 – uradno prečiščeno besedilo, 105/10 in 80/13) vlada predlaga obravnavo predloga zakona po nujnem postopku, ker sicer izvedba ukrepa odpusta dolgov ne bi bila možna oziroma ga ne bi bilo mogoče učinkovito izvesti, ukrep pa je treba začeti izvajati čimprej oziroma najkasneje z avgustom. Če ukrepa ne bi bilo mogoče izvesti oziroma če bi bil le ta zaradi kasnejšega sprejetja predloga zakona izveden kasneje, bi lahko nastale težko popravljive posledice, predvsem za državljane in državljanke, ki so v zelo težkem materialnem in socialnem položaju, kot tudi za davčne zavezanke. Zakon je tako treba sprejeti po nujnem postopku, saj je treba olajšati oziroma razbremeniti socialno najbolj ogrožene do jeseni, in sicer zaradi novih stroškov, ki nastanejo v jesenskih mesecih, predvsem z novim šolskim letom, ki staršem nalagajo nove velike obremenitve, jesenski čas pa je povezan tudi s stroški nove kurilne sezone. Zato je treba izvesti odpuste, ki se bodo izvajali na podlagi tega zakona, pred nastankom novih jesenskih stroškov in na tak način razbremeniti posameznike in gospodinjstva, in omogočiti tudi davčnim zavezancem vse pogoje za učinkovite odpuste dolgov. Obenem se lahko na ta način izognemo vlogam za izredne denarne socialne pomoči in drugim izdatkom proračuna iz naslova uveljavljanja pravic iz javnih sredstev.

VI. PRILOGE

/

REPUBLIKA SLOVENIJA, VLADA REPUBLIKE SLOVENIJE, Gregorčičeva cesta 20, 1000 Ljubljana, ki jo zastopa dr. Miro Cerar, predsednik vlade, matična številka: 5854814000, davčna številka: 17659957 (v nadaljnjem besedilu: vlada)

in

UPNIKI

sklepajo

SPORAZUM O IZVEDBI ODPUSTA DOLGOV

1. člen

S tem sporazumom se stranke sporazuma dogovorijo o izvedbi odpustov dolgov pod pogoji in po postopku, določenim z zakonom, ki ureja pogoje za izvedbo ukrepa za odpusta dolgov, in s tem sporazumom.

2. člen

Upniki odpustijo dolg, ki je veljavna in izvršljiva denarna obveznost dolžnika do upnika in je na dan 31. 12. 2014 zapadla za več kot 12 mesecev in glede katere v trenutku sklenitve dogovora med upnikom in dolžnikom obstoji izvršilni naslov ali verodostojna listina ter zajema glavnico, obresti in stroške. Kot dolg se ne štejejo dolгови, ki izvirajo iz morebitnega opravljanja dejavnosti dolžnika.

Upniki odpišejo po tem sporazumu dolgove, ki izvirajo iz naslova rednih gospodinjskih stroškov (kot so stroški, ki izhajajo iz kontinuirane dobave blaga in storitev, v dejavnostih oskrbe z električno energijo, plinom in paro, oskrbe z vodo, ravnanja z odpadki in odpadki ter upravljanje nepremičnin za plačilo, ipd.), iz naslova dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja in iz naslova bančnih storitev. Država kot upnik odpisuje dolgove neposredno na podlagi zakona, ki ureja pogoje za izvedbo ukrepa za odpusta dolgov. Vrtci in osnovne šole, ki so javni zavodi, so upniki po tem sporazumu, če občina kot njihova ustanoviteljica, pristopi k sporazumu o izvedbi odpusta dolgov.

3. člen

Dolgovi iz prejšnjega člena se odpustijo osebam, ki so bili kadarkoli v obdobju med 1. 1. 2015 in 30. 6. 2015 prejemnice oziroma prejemniki (v nadaljnjem besedilu: prejemnik):

- denarne socialne pomoči ali
- varstvenega dodatka ali
- veteranskega dodatka ali
- otroškega dodatka iz 1. oziroma 2. dohodkovnega razreda ali
- otroškega dodatka v 3. dohodkovnem razredu in je hkrati katerakoli oseba navedena v odločbi o pravici do otroškega dodatka tudi prejemnik dodatka za nego otroka oziroma dodatka za veliko družino.

Dolgovi se odpustijo osebam, ki so v obdobju iz prejšnjega odstavka navedeni v odločbi o pravici do denarne socialne pomoči, varstvenega dodatka oziroma otroškega dodatka in se njeni dohodki in premoženje upoštevajo pri ugotavljanju materialnega položaja v skladu z zakonom, ki ureja uveljavljanje pravic iz javnih sredstev.

Dolžnik ne more biti oseba, nad premoženjem katere se vodi postopek osebnega stečaja po zakonu, ki ureja finančno poslovanje, postopke zaradi insolventnosti in prisilno prenehanje.

4. člen

Dolžniki oddajo predlog za odpis dolga posameznemu upniku, na obrazcu, ki bo dostopen na spletni strani Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, na centrih za socialno delo ter na sedežih in izpostavah Rdečega križa Slovenije – Zveze združenj, Slovenske Karitas in Zveze prijateljev mladine Slovenije.

Izpolnjevanje pogojev iz prejšnjega člena se ugotavlja na podlagi posebne spletne aplikacije, ki jo zagotovi Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti.

5. člen

Na podlagi predloga za sklenitev dogovora, ki ga oseba, ki predlaga odpust, poda od 1. avgusta 2015 do 31. oktobra 2015, upnik preveri izpolnjevanje pogojev za odpust dolga po zakonu, ki ureja pogoje za izvedbo ukrepa za odpis dolgov, in po tem sporazumu. Če so izpolnjeni vsi zahtevani pogoji za odpust dolga, posamezni upnik z dolžnikom sklene dogovor o odpustu dolga, v katerem se dogovorita tudi o višini dolga, ki se bo odpustil.

Posamezni upnik lahko določi skupno vsoto dolgov, ki jih bo odpustil po tem sporazumu. Upnik lahko odpusti del dolga ali celotni dolg.

6. člen

Upniki se zavezujejo, da bodo dogovore o odpustu dolga z dolžnikom sklenili najkasneje do 31. januarja 2016.

7. člen

K temu sporazumu lahko naknadno pristopi upnik, ki izpolnjuje pogoje iz zakona, ki ureja pogoje za izvedbo ukrepa za odpis dolgov, kar se vlada in upnik, ki pristopa, dogovorila z aneksom k temu sporazumu.

8. člen

Ta sporazum začne veljati 1. 8. 2015.

Številka:

Datum:

REPUBLIKA SLOVENIJA
Vlada Republike Slovenije

Dr. Miro Cerar
Predsednik Vlade Republike Slovenije